

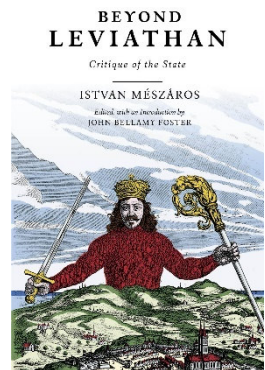
יתרו – טבע האדם: טוב או רע? והתשובה הנוירולוגית

1. זבחים קטז ע"א

דאיתמר בני רבי חייא ורבי יהושע בן לוי: חד אמר יתרו קודם מתן תורה היה, וחד אמר יתרו אחר מתן תורה היה... כתנאי, "וישמע יתרו כהן מדין" מה שמועה שמע ובא ונתגזיר? רבי יהושע אומר: מלחמת עמלק שמע... רבי אלעזר המודעי אומר: מתן תורה שמע [ובא] שכשניתנה תורה לישראל... רבי אליעזר אומר: קריעת ים סוף שמע ובא.

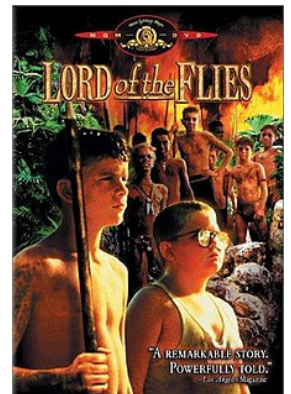
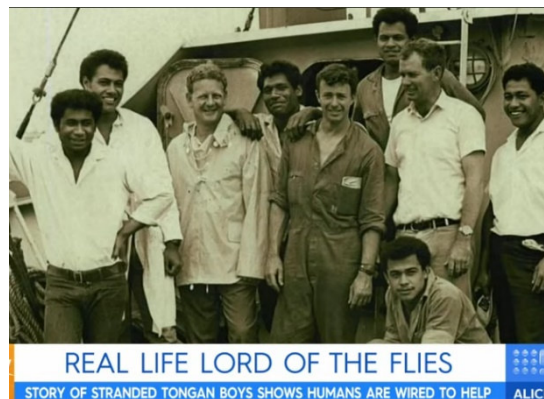
2. לויתן עמ' 143-145

אלוהים עצמו אומר מפי שמואל: "זה יהיה זכות המלך, אשר ימלך עליכם... זהו כוח מוחלט, והוא מסוכסם במילים האחרונות: "ואתם תהיו לו לעבדים". ושוב, אף לאחר ששמעו העם מה כוח עתיד להיות למלך הסכימו לזה, וכך אמרו: "והיינו גם אנחנו ככל הגוים, ושפטנו מלכנו ויצא לפנינו, ונלחם את מלחמתנו". מכאן אישור לזכות שיש לריבונים, הן ביחס לכוח צבאי הן לכל פעילות שיפוטית, ובזאת כלול הכוח המוחלט, ככל שיוכל אדם אחד להעביר לאחר. ושוב, כך הייתה תפילתו של שלמה המלך לאלוהים "ונתת לעבדך לב שמע לשפט את עמך, להבין בין טוב לרע". ולכן לריבון שייך השיפוט, והכתבת הכללים להבחנה בין טוב לרע, כללים שהם החוקים, ולכן בו הכוח המחוקק.

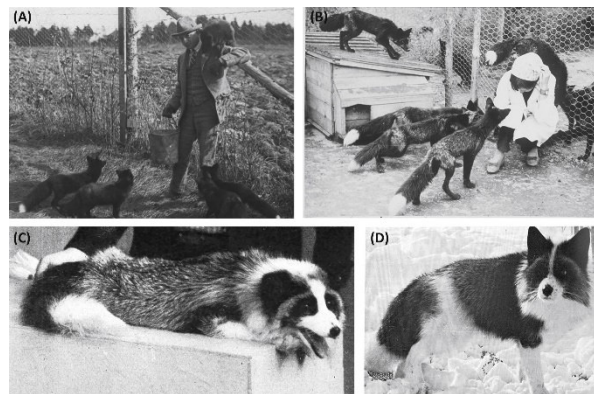


3. ממשלה 24 עמ' 21

בין שנשאל את השכל הטבעי, המורה אותנו משגולד אדם, הזכות בידו לשמור על קיומו, ולפיכך יש לו זכות למאכל ולמשקה ולשאר הדברים שמספק לו הטבע לשם מחייתו; ובין שנטה אוזן למסופר בכתבי הקודש על הזכויות שהעניק האל בעולם לאדם הראשון, וכן לנח ולבניו, - הנה ברור שאת הארץ נתן האל לבני-אדם במשותף, כמו שאומר דוד המלך בתהילים קטז, טז: "והארץ נתן לבני-אדם".



4. Lord, Kathryn A. et al. (2020). The History of Farm Foxes Undermines the Animal Domestication Syndrome. Trends in Ecology & Evolution, 35(2), 125-136.

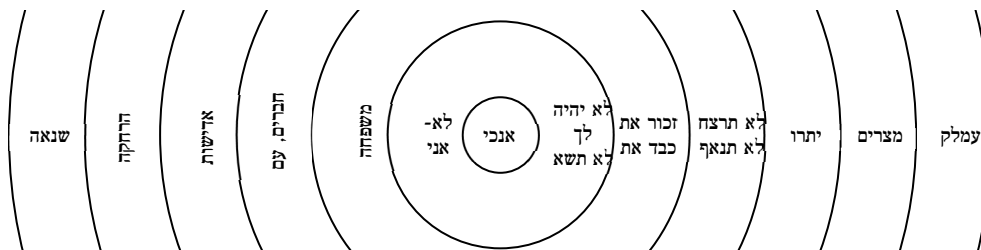


5. ברחמן, ר. (2020) המין האנושי: ההיסטוריה של התקווה. ראשון לציון: ידיעות אחרונות.

מדענים יודעים כיום שההורמון הזה, הממלא תפקיד מרכזי באהבה ובחיבה, יכול גם לגרום לנו שלא לבטוח בזרים. האם אוקסיטוצין יכול לעזור לנו להבין מדוע אנשים טובים עושים דברים רעים? האם קשרים הדוקים עם הקבוצה שלנו גורמים לנו לנטות להרגיש עוינות כלפי אחרים? והאם החברותיות שאפשרה ל"אדם הגור" לכבוש את העולם יכולה להיות גם המקור לפשעים הגדולים ביותר שעשה המין האנושי?

אמפתיה גורמת לנו להיות פחות סלחנים, מפני שככל שאנחנו מרבים להזדהות עם הקורבנות, כך אנחנו עושים הכללות ביחס לאויבים שלנו... הזרקור הזוהר, שבו אנחנו מאירים את הנבחרים הבודדים שלנו, גורם לנו להיות עיוורים לנקודת המבט של היריבים שלנו, מפני שכל האחרים נופלים מחוץ לשדה הראייה שלנו... המנגנון שעושה אותנו למין הידידותי והאכזרי ביותר עלי אדמות. האמת העגומה היא שאמפתיה ושנאת זרים הולכות יד ביד. אלה שני צדדים של אותו המטבע.

6. מעגל הזהות האלוקי כפי שמשקף בעשרת הדיברות



7. אור החיים שמות יח, כא.

וצא ולמד מהשכלת יתרו, בעצתו ואופן סדר בני אדם אשר בחר, כי יש באומות מכירים דברים המאוששים, והכוונה בזה כי לא באה הבחירה בישראל לצד שיש בהן השכלה והכרה יותר מכל האומות... ויותר יערב לחיך טעם זה למאן דאמר יתרו קודם מתן תורה בא, כי נתחכם ה' על זה קודם מתן תורה, לומר שהגם שיש באומות יותר חכמים מישראל אף על פי כן אותנו הביא ה' אליו ובחר בנו, ועל זה בפרט עלינו לשבח לאשר בחר בנו מצד חסדיו. גם למאן דאמר אחר מתן תורה יש טעם במה שסדר ביאתו קודם להראות הכוונה הנזכרת, שזולת זה אין הכוונה הנזכרת נגלית והבן.

8. שמות יח, ט.

ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה ה' לישראל אשר הצילו מיד מצרים.

רש"י: ויחד יתרו. וישמח יתרו, זהו פשוטו. ומדרש אגדה: נעשה בשרו חדודין חדודין, מצר על אבוד מצרים. היינו דאמרי אינשי: גיורא עד עשרה דרי לא תבני ארמאה באפיה [זהו שאומרים הכריות: גר, עד עשרה דורות, אל תבנה ארמי בפניו]

9. ספרי דברים א, יד.

ותענו אתי ותאמרו טוב הדבר אשר דברת לעשות. היה לכם לומר: רבינו משה, ממי נאה ללמוד תורה, ממך או מתלמידך או מתלמידי תלמידך? לא ממך, שנצטערת עליהם, כענין שנאמר "ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה"?